నాని గోపాల్ బిస్వాస్

వర్సెస్

హౌరా మున్సిపాలిటీ

(బి.పి సిన్హా మరియు వివియన్ బోస్, న్యాయమూర్తులు)

తీర్పు తేదీ: 29/10/1957

1957
అక్టోబర్ 29

చట్టం:

మునిసిపల్ చట్టం–హద్దుగాడ నిర్మాణం వల్ల కలిగే ఆక్రమణ
నిర్మాణం ప్రధాన భవనంలో భాగం కాదు.
మునిసిపల్ చట్టంలోని తప్పుడు నిబంధనతో జరిగిన ఆక్రమణ– తీసివేయాలని నోటీసు
వేరే నిబంధన క్రింద నేరారోపణ –చట్టబద్ధత–కలకత్తా
మున్సిపల్ చట్టం, 1923 (బెంగాల్ III ఆఫ్ 1923), సెక్షన్ 299, 300,
488(1)(సి).

ముఖ్య గమనిక:

మున్సిపాలిటీ రోడ్డు వైపు ఉన్న స్థలం ఆక్రమించి నిర్మించిన హద్దుగోడను తొలగించుటకు చట్టం యొక్క సెక్షన్ – 299 క్రింద ఇచ్చిన నోటీసు ప్రకారం నిర్దేశిత సమయంలో అమలు చేయనందున, కలకత్తా మున్సిపల్ చట్టము 1923 లోని సెక్షన్ 299 తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 488 క్రింద, అప్పీలు దారుడిని మున్సిపల్ మెజిస్ట్రేట్ నేరస్థుడిగా నిర్ధారించారు. అడ్డుగా ఉన్న నిర్మాణం హద్దు గోడ మరియు ప్రధాన భవనంలోని ఎదోబక్ భాగం క్రింద రాదు కనుక నేరం చట్టంలోని సెక్షన్ 488 తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 300 క్రింద వస్తుంది కానీ సెక్షన్ 299 క్రింద కాదు. తనపై గల నేరారోపణ స్వభావం నిందితునికి పూర్తిగా తెలుసునని మరియు నోటీసు లో సెక్షన్ 300 స్థానంలో సెక్షన్ 299 పేర్కొనడం తో అతని పట్ల పక్షపాతం ఏమీ కలుగలేదని తన పునర్విమర్శలో హై కోర్టు తేల్చింది. ఆ ప్రకారం, సెక్షన్ లో నిర్దేశించినట్లుగా సెక్షన్ 300 తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 488 క్రింద అతని జరిమానా మొత్తాన్ని రూ.50/– కి తగ్గించింది. సుప్రీం కోర్టులో అప్పీలు చేసి, నేర నిర్ధారణ దుర్మార్గమని వాదించారు.

ఎందుకంటే 1. సెక్షన్ –299 క్రింద నోటీసు ను ఇచ్చి , సెక్షన్ –300 క్రింద నేర నిర్ధారణ చేయడం చట్ట విరుద్ధం. 2. సెక్షన్ 488 (1) (సి) తాని అర్థంలో చట్టప్రకారం కోరలేదు (స్థలాన్ని) ; మరియు 3. సెక్షన్ 300 తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ – 488 క్రింద కాకుండా సెక్షన్ –299 క్రింద నేర నిర్ధారణ చేయడం మూలంగా అతని పట్ల గణనీయమైన పక్షపాతం ఉంది ; అతను పరిహారం కోరుటకు అర్హత కలిగి ఉండేవాడు.

నోటీసులోని ప్రధాన భాగం హద్దుగోడ మూలంగా కలిగిన ఆక్రమణను తొలగించాలని కోరినట్టు స్పష్టం చేస్తుంది. ఇది చట్ట ప్రకారం చేసిందే, నేర నిర్ధారణకు సెక్షన్ – 299 నుండి సెక్షన్ –300 క్రింద మార్చడం దానిని న్యాయవిరుద్ధం చేయడం, మరియు వాస్తవాల మేరకు ఇక్కడ పక్షపాతం లేదు అని నిర్ణయించబడింది.

బెగు వర్సెస్ ది కింగ్ ఎంపరర్, ఎల్.ఆర్.52, ఐ.ఎ . 191 పై ఆధారంలో

క్రిమినల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: క్రిమినల్ అప్పీల్ నం. 60 ఆఫ్ 1955.

హౌరాలోని క్రిమినల్ సెషన్స్ జడ్జి కోర్టు 14 నవంబర్ 1953 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా 1954, 1113 క్రిమినల్ రివిజన్ నంబర్ 1113 లో కలకత్తా హైకోర్టు 2వ ఫిబ్రవరి, 1955 నాటి తీర్పు మరియు ఆర్డర్ నుండి 1953 లో క్రిమినల్/అప్పీల్ నంబర్ 185, కేస్ నెం. 1407C/1952లో హౌరాలోని సెకండ్ క్లాస్ మునిసిపల్ మేజిస్ట్రేట్ 8 సెప్టెంబర్ 1953 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి ఉద్భవించింది.

అప్పీలుదారు తరపున సుకుమార్ ఘోష్.

బి. సేన్ మరియు పి.కె ఘోష్ (పి.కె బోస్ కోసం), ప్రతివాది కోసం.

1957. అక్టోబరు 29. కోర్టు యొక్క కింది తీర్పు న్యాయమూర్తి సిన్హా ద్వారా ప్రకటించబడింది.

కళలో కింద కలకత్తా హైకోర్టు మంజూరు చేసిన ఫిట్‌నెస్ సర్టిఫికేట్‌పై ఈ అప్పీల్ రాజ్యాంగంలోని 134 (1) (సి) దాని క్రిమినల్ రివిజనల్ అధికార పరిధిలో ఆ కోర్టు యొక్క సింగిల్ జడ్జి యొక్క తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా నిర్దేశించబడింది. కలకత్తా మున్సిపల్ చట్టం లోని సెక్షన్ 488/299 ప్రకారం

నేర నిర్ధారణ రూ. 75/ – జరిమానా విధింపు , క్రింది కోర్టులు ఆమోదించగా , దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా సెక్షన్ 488/300 అతనికి రూ. 50/– జరిమానా విధించబడినది.

ఈ అప్పీల్ లో ఉపయోగం కోసం పేర్కొనవలసిన కింది కోర్టులు కనుగొన్న వాస్తవాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

స్వర్ణమోయీ రోడ్ , హౌరాలోని 10/3 ప్రాంగణానికి యజమాని అయిన అప్పీలుదారుడు, చట్టంలోని నిబంధనలు వర్తించే హౌరా మునిసిపాలిటీ రోడ్డు పక్కన ఉన్న స్థలం 57'x 3' విస్తీర్ణం ఆక్రమించాడు. పైన పేర్కొన్న ఆక్రమణను తొలగించడానికి మేము ఇక ముందు పేర్కొన్న అందలి షరతులతో కూడిన నోటీసు ఇవ్వగా , నిర్దేశిత సమయంలో ఆ షరతులు పాటించనందున , సెక్షన్ 531 క్రింద 'మునిసిపల్ మేజిస్ట్రేట్' గా పిలువబడే మేజిస్ట్రేట్ ముందు ప్రాసిక్యూషన్ వారు అప్పీలు దాఖలు చేయుటకు దారి తీసింది . మొదటిగా అప్పీలును విచారించిన మునిసిపల్ మేజిస్ట్రేట్ , అతనిని దోషిగా నిర్ధారించారు, కానీ అప్పీలులో చట్టంలోని సెక్షన్ 534 క్రింద నిర్దేశించిన మూడు నెలల కాల పరిమితి దాటిన తర్వాత ప్రాసిక్యూషన్ ప్రారంభించారన్న కారణంతో సెషన్స్ న్యాయాధికారి అతనిని దోష విముక్తి చేశారు. మునిసిపాలిటీ, కలకత్తా హైకోర్టు పునర్విమర్శ (రివిజన్) పరిధిని ఆశ్రయించగా ఆ కోర్టు యొక్క ద్విసభ్య ధర్మాసనం (న్యాయమూర్తి పి. మిట్టర్ మరియు న్యాయమూర్తి ఎస్.కె.సేన్), ఆ దోష విముక్తి ఉత్తర్వును పక్కనపెట్టి , ఫిర్యాదు దాఖలు అయిన తేదీని చూపే కొన్ని అధికారిక పత్రాలు రికార్డులోకి తేవడానికి మునిసిపాలిటీకి ఆనవాయితీగా ఒక అవకాశమిచ్చి , అప్పీలును పునర్విచారణ చేయాలని ఆదేశించింది. సంబంధిత పత్రాలు రుజువైనవి మరియు ప్రాసిక్యూషన్ పక్షాన సెషన్స్ కోర్టులో చూపబడినవి మరియు అదనపు సెషన్స్ న్యాయాధికారి దోష నిర్ధారణ మరియు శిక్షను ఖాయం చేశారు మరియూబ్ అప్పీలు కొట్టివేసారు. దాని పై అప్పీలుదారుడు హై కోర్టులో పునర్విచారణ అధికార పరిధిని ఆశ్రయించాడు. పునర్విచారణ లో అప్పీలు న్యాయమూర్తి పి.ఎన్. ముఖర్జీ విచారించి . 2 ఫిబ్రవరి, 1955 నాటి ఉత్తర్వుతో పరిష్కరించారు, అది ఈ అప్పీలు లోని అంశము. అతని ముందు , ఈ దరఖాస్తుదారుడు పిటిషనర్‌గా, కాల పరిమితి అంశాన్ని వాదనలో ప్రముఖంగా సమర్పించారు మరియు విజ్ఞుడైన న్యాయమూర్తి, హై కోర్టులో జరిగినది , మరియు హై కోర్టు తిప్పి పంపిన ఉత్తర్వుల మేరకు సెషన్స్ కోర్టులో జరిగిన దాని ఆధారంగా , ఇది ఇప్పుడు ముగిసిపోయిన అంశము అన్న దృష్టితో చూశారు. ఫిర్యాదు పరిమితిని దాటలేదన్న అప్పిలెంటు కోర్టుతో విజ్ఞుడైన న్యాయమూర్తి ఆమోదించారు. వాటి యోగ్యతల పై క్రింది కోర్టుల నిర్ణయాన్ని హై కోర్టు కూడా ఆమోదించింది , అదేమంటే, దరఖాస్తుదారుడు మునిసిపాలిటీ వారి రోడ్డు వైపు స్థలాన్ని ఆక్రమించాడనేది దరఖాస్తుదారుని పక్షాన కనపడే వాస్తవాల మీద లేవనెత్తిన వాదనలను హై కోర్టు ఆమోదించింది. అదేమిటంటే , ఆటంకం కలిగించే నిర్మాణం ఒక హద్దు గోడ

మరియు ప్రధాన భణంలోని బాగం కాదు , నేరం ఏదైనా ఉంటే చట్టంలోని సెక్షన్ 488 తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 300 క్రింద వస్తుంది కానీ సెక్షన్ 299 క్రింద కాదు. నిందితునికి తన పై మోపిన నేర స్వభావం పూర్తిగా తెలుసునని కూడా హై కోర్టు --- లోకి తీసుకున్నది. చట్టంలోని సెక్షన్ 488 తో కలిపి చాడీనా సెక్షన్ 300 క్రిందకు నేర నిర్ధారణ మరియు శిక్షను మార్చడంలో అతని పట్ల ఏమి పక్షపాతంలేదని , చట్ట పరిమితి లో జరిమానాకు రూ.50/- కు తగ్గించినారన్నది. దరఖాస్తుదారు హై కోర్టును ఆశ్రయించినాడని మరియు ప్రధాన న్యాయమూర్తి అద్యక్షత గల ధర్మాసనం నుంచి అవసరమగు సర్టిఫికేటు పొందాడని , సర్టిఫికేటు జారీచేస్తూ వారు గమనించినది "దోష నిర్ధారణ ను మార్చడం అనేది చట్ట ప్రకారం సరైనది కాకపోవచ్చని వాదించదగినది మరియు కొంత బలంగా వాదించదగినదిగా నాకు తోస్తుంది .... అందువల్ల ఏ భవనానికి ఆనుకొని లేని ఒక హద్దుగోడను తొలగించాలని సెక్షన్ 299 క్రింద ఇచ్చిన నోటీసు కలకత్తా మునిసిపల్ చట్టం , 1923 లోని సెక్షన్ 488(1)(c) అర్థంలో చట్ట బద్ధంగా ఇచ్చిన నోటీసు లేదా చట్టబద్దంగా చేసిన ఒక ఆదేశం కాకపోవచ్చు. ఈ కోర్టు దోష నిర్ధారణను మార్చడం , చట్ట పరమగు ఒక ప్రశ్నను లేవనత్తి దానిని సుప్రీం కోర్టులో అప్పీలుకు తగిన కేసుగా చేసినట్లు నాకు గోచరిస్తుంది.

ఈ కోర్టులో, అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది పైన ఉదహరించిన విజ్ఞుడైన ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉత్తర్వులోని భాగంలో సూచించిన అంశాలను తన వాదనలలో ముందంజలో ఉంచారు , కానీ మా అభిప్రాయం ప్రకారం, ఆ వాదనలో ఎటువంటి పస లేదు. నేరారోపణ, చట్టం యొక్క సెక్షన్ 488, లతో చదివిన 299 నుండి సె. 300, మార్చడం వల్ల ఆరోపణ యొక్క సారాంశంలో ఎటువంటి మార్పు లేదు , కానీ, కనుగొనబడిన వాస్తవాలకు మరింత సరిగ్గా వర్తించే సెక్షన్ లో మాత్రమే చేర్చబడింది. ప్రివీ కౌన్సిల్ యొక్క జుడిషియల్ కమిటీ వారి లార్డ్ షిప్‌ల ముందు ఇలాంటి ప్రశ్న లేవనెత్తబడింది. లు కింద జ్యుడిషియల్ **కమిటీ బేగు వర్సెస్ ది కింగ్-ఎంపరర్ (1)** కేసులో ప్రభువుల ముందు ఇటువంటి ప్రశ్ననే లేవనెత్తబడినది. ఆ సెక్షన్ క్రింద ఏ అభియోగము లేకుండా ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ సెక్షన్-201 క్రింద , జుడిషియల్ కమిటీ ముందు దరఖాస్తు దారుల దోష నిర్ధారణ చేయటం క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ నందు నిర్దేశించిన విధానము నుండి ప్రమాదకరంగా వైదాల గడమేనని ప్రభువుల (Lordships) ముందు వాదించారు. ఆ కేసులో, మొదటగా హత్యానేరంగా భారతీయ శిక్షాస్మృతి సెక్షన్ 302 క్రింద నేర నిర్ధారణ జరిగింది కానీ , హైకోర్టు ఆ నేరారోపణను తొలగించి సెక్షన్ 201 క్రింద తక్కువ నేర నిర్ధారణ గా మార్చింది. క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్లు 236 మరియు 237 లలోని నిబంధనలను చర్చించిన తర్వాత ప్రస్తుత వివాదము పూర్తిగా కవర్ అయ్యేదానిలో , ప్రభువులు (Lordships) క్రింది విధంగా గమనించారు.

అభియోగం మోపగలిగే విధంగా సాక్ష్యం ఉంటే , "నేరానికి సంబంధించి ఏ అభియోగం లేనప్పటికీ, ఒక వ్యక్తి యొక్క దోష నిర్ధారణ చేయవచ్చు. ప్రివీ కౌన్సిల్ ముందున్న కేసులో సెక్షన్ మార్పు మాత్రమే కాకుండా దోష నిర్ధారణ సారాంశము కూడా , కానీ ప్రాసిక్యూషన్ తరపున సాక్ష్యాల ప్రకారం ప్రాధమికంగా హత్యానేరం అయినప్పటికీ సెక్షన్-201 క్రింద తక్కువ నేరంగా పరిగణించబడింది. క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ లు 236 మరియు 237 లు సాక్ష్యంలో చూపబడిన నేరానికి సంబంధించి దోష నిర్ధారణ మరియు విధించనున్న శిక్షను మార్చు చేయుటకు , కోర్టులకు అధికారం ఇచ్చినవాని ప్రభువులు ఉత్తర్వులిచ్చారు. చేతితో ఉన్న కేసులో దిగువ కోర్టుల ద్వారా కనుగొనాలని మరియు నిరూపించబడాలని చూపిన వాస్తవాలు , చట్టంలోని సెక్షన్ 488 తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 299 నుండి సెక్షన్ 300 కు మార్చిన తరువాత కూడా అలాగే ఉన్నాయి. అందువల్ల దోష నిర్ధారణ ఒక సెక్షన్ నుండి మరొక సెక్షన్ క్రిందకు మార్చడంలో ఎటువంటి చట్ట విరుద్ధం లేదు.

తరువాత , దరఖాస్తు దారునికి ఇచ్చిన నోటీసు సెక్షన్ 488 (1) (సి) లోని అర్ధంలో న్యాయబద్ధమైనది కాదని వాదించారు. అది క్రింది విధంగా ఉంది:-

"488 (1) ఎవరు ఎటువంటి నేరం చేసినా..

(ఎ) ----------

(బి) ----------

(సి) పేర్కొన్న సెక్షన్ లు , సబ్-సెక్షన్ లు, క్లాజు, వినాయింపులు లేదా నియమాలు వేటి క్రిందనైనా అతనికి చట్టబద్ధంగా ఇవ్వబడిన ఏదేని ఆదేశం లేదా కోరికను పాటించడంలో విఫలమైతే ,------ శిక్షించబడతారు.

నోటీసు యొక్క ముఖ్యమైన భాగం క్రింది విధంగా ఉంది .

ఈ నోటీసు అందిన నాటి నుండి 30 రోజుల లోపల స్వర్ణమోయి రోడ్ లో నం. 10/3లోని ఆవరణకు అనుబంధంగా ఉన్న 57.0 'x 3.0' కొలతలు గల , ఆక్రమణ కలిగించిన హద్దు గోడను తొలగించాల్సిందిగా, హౌరా మున్సిపల్ కమిషనర్ గారు ఇందు మూలముగా కోరుతున్నారు , మరియు అందులో విఫలమైతే పై చట్టంలోని నిబంధనలు అమలు చేయబడతాయి."

చట్టంలోని సెక్షన్-299 క్రింద అని నోటీసు శీర్షిక తో ఇవ్వబడినది. క్రింది కోర్టులు కనుగొన్నట్లుగా ఆక్షేపిత నిర్మాణ భాగం గోడ మే ”వి సూచించే సెక్షన్ -300 క్రిందకు వస్తుంది , సెక్షన్-299 లో చెప్పినత్తు్ల భవనంలోని భాగం లేదా అనుకోని ఉన్నది కాదు అన్న దాని పై ఇక వివాదంలో ఏమి లేదు. నోటీసు శీర్షికలో చట్టంలోని సెక్షన్ -299 క్రింద అని చెప్పి , దోష నిర్దారణ సెక్షన్-300 క్రింద చేయడం న్యాయ విరుద్దమను వాదనకు ఇప్పుడు పరిమితం చేయబడినది , ఎందుకంటే , కోరడము చట్ట ప్రకారం చేసినది’ కాదు అని కూడా వాదించబడినది. ఈ వాదన ప్రకారం నోటీసు శీర్షిక లో సెక్షన్-300 క్రింద అని వుంటే కోరడం ‘చట్ట ప్రకారం చేసినది ’ అయి ఉండేది. అందువల్ల , నోరిసుకు ఇవ్వబడిన గుర్తు చట్ట ప్రకారం చేసిన ’ కోరిక మరియు అలా చేయక పోవడం మద్య బేధాన్ని చేసింది. మా అభిప్రాయంలో ఈ వాదన కేవలం తిరస్కరించబడినది అనవచ్చు. గమనించవలసింది నోటీసులో సారాంశమునే కానీ నోటీసు రూపాన్ని కాదు. సంబంధితుల మనస్సులలో ఏ అనుమానం లేకుండా హద్దు గోడ వలన కలిగిన ఆక్రమణ తోగించాలని కోరినట్లు పైన ఉటంకించిన నోటీసు వర్తించే భాగంలో ఉంది. దరఖాస్తు దారునికి నోటీసు అందలేదని వాదించలేదు మరియు దరఖాస్తు దారుడు నోటీసులని నిబంధనలు పాటించలేదన్నది సాధారణమైన కారణం, సెక్షన్-300 తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 488 (1) (సి) క్రింద దరఖాస్తు దారునికి జరిమానా విధించబడినదనడంలో కనీస అనుమానం కూడా ఉండాల్సినది కాదు. అందువల్ల నోటీసుకు శీర్షిక తో సంబంధం లేకుండా ఫిర్యాదు చేయబడిన ఆక్రమణ దరఖాస్తుదారుడు చేసినాడన్న భావనతో ‘చట్ట ప్రకారం ‘కోరడం జరిగిందని, మరియు ఆక్రమణ తొలగించమని అతనిని కొరడానికి మున్సిపాలిటీకి అర్హత ఉంది. కోరిన నిబంధనలు పాటించడానికి దరఖాస్తుదారుడు కట్టుబడి ఉండాలి మరియు అందులో విఫలమైనట్లు అతడు అంగీకరించినందున చట్టం యొక్క జరిమానా ఎదుర్కొన్నాడు.

తరువాత , దరఖాస్తు దారుని పట్ల గణనీయమగు పక్షపాతం ఉందని, ఒకవేళ దోష నిర్దారణ సెక్షన్ 488తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 300 క్రింద కాకుండా సెక్షన్-299 క్రింద అయినట్లయితే అతనికి పరిహారం కోరుటకు అర్హత ఉండేదని వాదించుటకు చూసారు. ఈ వాదనకు పలు జవాబులున్నాయి. ముందుగా క్రింది కోర్టులు జారీ చేసిన దోష నిర్ధారణలో కల్పించుకోవడానికి అతను తనంత తానుగా హై కోర్టును ఆహ్వానించాడు. విషయం తాన దృష్టికి వచ్చినప్పుడు చేయాల్సిన బాధ్యతగా , ఒక వేళ హై కోర్టు సాంకేతిక లోపాన్ని సరిచేస్తే, సెక్షన్ లో మార్పు ఫలితంగా జరిమానా మొత్తం తగ్గించబడినదన్న వాస్తవాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుంటే దరఖాస్తు దారునికి న్యాయమైన ఫిర్యాదు లేదు. రెండవది , సివిల్ కోర్టులో పరిహారం కొరడానికి అతనికి ఒక వేళ హక్కు ఉంటే క్రిమినల్ కోర్టు తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు పూర్తిగా అసంబద్దము ; మరియు మూడవది పక్షపాతం తప్పనిసరిగా కేసు విచారణలో ఏదేని అవకతవకలకు సంబంధించినదై ఉండాలి. సెక్షన్ మార్పు ఫలితంగా కేసు విచారణలో ఏ విధంగానైనా అప్పీలుదారు పక్షపాతమునకు గురయినాడని అనగా , అతను ప్రాసిక్యూషన్ కు సరైన వాదనలు వినిపించే కొంత అవకాశాన్ని

కోల్పోయాడని, ఒక వేళ నోటీసు లేదా అభియోగం ఏదైనా ఉంటే , సరైన సెక్షన్ అందులో పేర్కొన లేదని చూపలేదు అటువంటి సాంకేతిక లోపం ఫలితంగా తనను తప్పు దారి పట్టించారని అతను చూపలేకపోయాడు.

చివరగా , ప్రాసిక్యూషన్ వ్యవధి దాటినదని నిర్ధారించుటకు చూసారు.

ఈ పరిశీలనల దృష్ట్యా, ఈ అప్పీల్‌లో ఎటువంటి అర్హత లేదని భావించాలి. ఇది, తదనుగుణంగా, కొట్టివేయబడింది.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.